

עיריית יבנה
מזכירות העירייה

30 נובמבר 2020
י"ד כסלו תשפ"א

פרוטוקול הוועדה לאיכות הסביבה
מיום שני, ט"ו במרחשון תשפ"א, 2/11/20

משתתפים:

עו"ד מאיר דהן	- יו"ר הוועדה
עו"ד דורית בן מאיר	- חברת ועדה
מר אלי מזוז	- חבר ועדה
מר רועי גבאי	- חבר ועדה
מר עופר תורגימן	- מנהל אגף שפ"ע
מר פליקס אלימלך	- מנהל מח' איכות הסביבה
גב' אלי סידוב	- נציגת ארגון "חיים וסביבה"

חסרים:

מר חיים מסינג	- חבר ועדה
מר יניב תם	- נציג ציבור

סדר יום הישיבה:

1. סקירה על נושא המחזור בעיר והצבת יעדים עירוניים בכל הקשור למחזור ולקיימות.
2. סקירה באשר להתייעלות אנרגטית בעיר, והצבת יעדים עירוניים בעניין, לרבות באמצעות אנרגיה ירוקה.
3. חינוך סביבתי במערכת החינוך בעיר.
4. שיתוף הקהילה בנושא של טיפול בבעלי חיים בעיר.

מאיר דהן, יו"ר הוועדה:

שלום לכולם. מציג את הנוכחים.

אלי סידוב: נציגת ארגון "חיים וסביבה" מדווחת שבעוד כחודש תסיים את תפקידה כנציגת ציבור ותחל בתפקידה החדש באיגוד ערים לאיכה"ס דרום יהודה (במקום אילנה אביעד).

מאיר דהן: אני מאחלים לאלי הצלחה בתפקידה החדש.

לפני שמנהל אגף שפ"ע מר עופר תורגימן ומנהל המחלקה לאיכות הסביבה מר פליקס אלימלך, יציגו את הדברים שעל סדר היום, אומר מספר מילים:

1. ראשית, אני כבר רוצה להודיע כי החל מחודש ינואר 2021 ואילך, אכנס את הוועדה תכופות לדיונים בנושאים ספציפיים בתחום איכות הסביבה, שבחודשים האחרונים יש מי שעמל להכניס לדיון.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

2. **המשרד להגנת הסביבה, כגוף הממשלתי האמון על נושא הסביבה במדינה, הגדיר את יעדיו כך:**
"במדינת ישראל תתקיים סביבה המספקת איכות חיים וביטחון סביבתי לתושבים, תוך שימוש מושכל במשאבים ושמירה על המערכות האקולוגיות מתוך מחויבות לרווחת האדם ולערכי טבע, נוף ומורשת לדור זה ולדורות הבאים".
3. **אם בעבר התמקדו המגמות בכל הקשור לשמירה על איכות הסביבה במישור הלאומי והגלובלי, הרי לאחרונה, ההתמקדות היא במישור המקומי.**
השלטון המקומי, בכל העולם וגם בישראל, הופך למשמעותי יותר ויותר בתחום השמירה על איכות הסביבה. כך, החקיקה הסביבתית בישראל מקנה סמכויות אכיפה בחוקי הסביבה העיקריים ומטילה מטלות רבות ומגוונות על השלטון המקומי, ובד בבד, החקיקה הסביבתית מטילה אחריות על הרשויות המקומיות לאסוף את הפסולת מאותם סוגים הקבועים בחוק, למשל, בחוק האריזות ובחוק הפסולת האלקטרונית.
4. **שינוי נוסף שחל בתפיסת תחום איכות הסביבה הוא ההבנה כי שיפור באיכות הסביבה מלווה תמיד בשיפורים גם בתחום חברתי והכלכלי.** הבחנה זו, המובילה להבנה שרשות מקומית יכולה לשפר את מצבה ואת מצב תושביה באמצעות הבנת התלות ההדדית שבין איכות הסביבה, מצב חברתי ואלמנטים כלכליים, מכונה כיום "קיימות". ולפעילות של רשות מקומית בתחום הקיימות יש חשיבות מיוחדת בכל הנוגע לנחלת הכלל (האוויר, האדמה, הכבישים, הרעש, הריח, המשאבים, וכד') שהם באחריותה.
5. **אני שמח על כך שאני יכול לומר בביטחון מלא, כי העיר יבנה בראשותו של ראש העיר מר צבי גוב ארי, שמה דגש מיוחד על כל מה שקשור לאיכות הסביבה. דגש המקדם את בריאות התושבים, מעלה את איכות החיים בעיר, מביא להתחדשות באמצעות פרויקטים חדשניים, ויצירת דו-שיח עם התושבים. לא בכדי העיר יבנה מושכת אליה אוכלוסייה חזקה ואיכותית.**

להלן דוגמאות:

- 5.1. **מזה מס' שנים שכל הבניה החדשה ביבנה היא בניה ירוקה בתקן "ליד", שזהו התקן הגבוה ביותר. ובכל הקשור ליבנה, אין המדובר בסיסמא או סלוגן שיווקי, כי אם בבנייה ירוקה של ממש. וזה בא לידי ביטוי בין היתר בכיווני בניה, שצ"פים נרחבים ועוד.**
- 5.2. **רמת המחזור ביבנה היא בין הגבוהות ועומדת על כמעט 29%, לעומת ממוצא של 18% ארצי.**
- 5.3. **בכל המכרזים, אנו מכניסים אלמנטים הקשורים לאיכות הסביבה.**
- 5.4. **זכינו ב"קולות קוראים" בתחום איכות הסביבה בהיקפים גדולים מאוד.**
- 5.5. **התייעלנו ואנו מתייעלים אנרגטית בקצב הולך וגובר.**
- 5.6. **הקמנו ועדה לקידום תחבורה חשמלית ורכב שיתופי.**
- 5.7. **אנו בשלבי התקנה של עמדות טעינה חשמליות ברחבי העיר.**

עיריית יבנה מזכירות העירייה

- 5.8. אנחנו מטפלים במשרפות באזור הסמוך לעיר ככל שהדבר תלוי בעיריית יבנה. וראש העיר קיים שולחן עגול בעניין עם כל הנוגעים בדבר.
- 5.9. החל מ- 1 בנובמבר, תחנת המעבר לפינוי אשפה נסגרה, כאשר האשפה משונעת ישירות מפחי האשפה למטמנה הרחק מיבנה.
- 5.10. ראש העיר ואני מובילים מאבק למניעת הקמת מתקן שריפה בסמוך ליבנה העלול להביא לפתחנו ריחות וזיהום אוויר, ואף קיימנו בעניין פגישה בלשכתה של השרה לאיכות הסביבה גילה גמליאל.
- 5.11. הקמנו ביבנה כ- 5 בריכות אקולוגיות, ובקרוב מאוד יוקמו עוד כ- 10 בריכות כאלו.
- 5.12. הקמנו ברחבי העיר יבנה 6 בוסתנים, ובקרוב יוקמו נוספים.
- 5.13. פיזרנו ברחבי העיר 6 פינות האכלה לחתולים בשיתוף פעולה עם עמותת משפחה על ארבע יבנה, ובקרוב יפוזרו 5 תחנות האכלה נוספים. בכלל, ישנו שיתוף פעולה הדוק ופורה בין עיריית יבנה ובין העמותה.
- 5.14. יבנה אף מקדמת את נושא הנגישות בכל הקשור לאיכות הסביבה.
- 5.15. נחל שורק עבר שדרוג. הוא נוקה ונסלל במקביל אליו שביל אופניים והליכה מואר.
- 5.16. **וועדת היגוי עיר בריאה בישראל:** אנו מעודדים אורח חיים בריא במגוון דרכים, כאשר לפני כ- 3 שנים הצטרפנו לרשת ערים בריאות והוקמה וועדת היגוי בראשה אני עומד, כאשר מטרת העל בקיום תוכנית זו היא בקידום העיר בהיבטים שונים כעיר פעילה ובריאה, **וזאת באמצעות:** פעילות הטמעה והסברה בתחום אורח החיים הבריא בקרב הקהילה ומערכת החינוך במגוון אמצעי פרסום בעיתונות ובמדיה החברתית, אירועי ספורט עממיים (צעדות, מסעי אופניים וכד'), תשתיות ספורט עירוניות נרחבות, תחרות בית-ספר בריא וגן בריא, סיירת המקרר הבריא, התמקדות באזרחים ותיקים.
- אפשרי-בריא:** השנה אף הצטרפנו לתכנית הלאומית **אפשרי-בריא**. במסגרת התכנית הלאומית "אפשרי-בריא" אנו מובילים, יחד עם מובילים ממשרדי הבריאות, החינוך, והתרבות והספורט, מאמץ משותף לקידום התזונה הבריאה והפעילות הגופנית בישראל.
- כל אלה הם רק חלק ממה שנעשה ביבנה בכל הקשור לאיכות הסביבה.
- ראש אגף שפ"ע מר עופר תורג'מן ומנהל המחלקה לאיכות הסביבה מר פליקס אלימלך, הציגו באמצעות מצגת את הנושאים הבאים שעל סדר היום:**
1. סקירה בכל הנוגע לביצוע פרויקטים ועבודת הרשות בנושא קידום איכות הסביבה בעיר יבנה.
 2. התייחסות לנושא המחזור בעיר, לרבות דו"ח שנתי לשנת 2019, ותיאור סוגי המחזור בעיר המתבצעים כיום: נייר, קרטונים, זכוכית, טקסטיל, כתום, פלסטיק (בקבוקים) אלקטרוניקה, וגזם.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

עופר תורג'מן: מדווח על החלפת הפחים הכתומים לסוג אחר של מחזור במטרה להגדיל את מחזור האריזות.

רועי גבאי: שואל באיזה נושא אחוז המחזור קטן יותר?

עופר תורג'מן: קרטון ונייר כמות גדולה, פלסטיק - 60%, גזם - 40% מחזור, קרטון - רמת מחזור גבוהה אך בכוונתנו לפעול למען הגדלת נפח המחזור. סה"כ אחוז הפסולת הכללית הממוחזרת 28.69%

אלי סייזוב: ניתן לראות שיש פחות מתקנים סגולים למחזור זכוכית.

עופר תורג'מן: מאחר שיש פחות צריכה של בקבוקי זכוכית וכן יש פקדון.

התושבים מחזירים לחנות.

3. **הטמעת חשיבות נושא איכות הסביבה בקרב הקהילה** (התושבים ומערכת החינוך), באמצעות פרסום במדיה, לרבות החברתית, באמצעות שיתוף-פעולה עם וועד ועדי השכונות, קהילות ועם תאגיד תמיר.

עופר תורג'מן: מדווח על פיילוט המבוצע בשיתוף איגוד תמיר בנושא פינוי אשפה פניאומטית בשכונת נאות שמיר שמטרתו להפוך את הפיר היבש לפינוי אריזות קטנות בלבד.

4. **זיהום אויר - הקטנה משמעותית בעקבות טיפול בנושא השריפות ופיזור דשנים בשטחים החקלאים ובשיתוף-פעולה עם איגוד ערים דרום יהודה.** טיפול שוטף מול הגורמים הנ"ל והגברת האכיפה.
אלי מזוז: מציין את חשיבות מתן משוב לתושב שהתריע על שריפה. מאחר שעל פי הדיווח של פליקס נעשית עבודה רבה של טיפול בנושא וחשוב שהתושב שפנה ידע מכך.

5. **שילוט ופרסום:** אכיפה ושמירה על חזות העיר ומניעת הדבקה ופרסום פרטי.

6. **הדברת מזיקים:** הדברה בכל רחבי העיר, לרבות מוסדות החינוך, ובשיתוף פעולה עם איגוד ערים לאיכות הסביבה.

עופר: נושא ההדברה עבר מהאיגוד לאחריות העירייה.

פליקס: הריסוס מבוצע לפני פתיחת שנה"ל וכן לאור פניה של הגנת המדווחות על עקיצות יתושים, בימי שישי בין השעות 16:00-13:00.

7. **וטרינר:** הגדלת משרת הווטרינר העירוני ל-100%, שיפור השרות לתושב, ביצוע חיסונים, טיפול בבע"ח פצועים ברחבי העיר.

8. **שיתוף הפעולה של הרשות המקומית עם עמותות מקומיות בנושא טיפול בע"ח, כגון:** פינות האכלה, איסוף וסיוע לבע"ח נטושים, חולים ופצועים, וכד'.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

9. שיפור שרותי **פינוי האשפה** בעיר - חל שינוי מהותי בתחום. תחנת המעבר תסגר. האשפה תשונוע ישירות לאתר ההטמנה. חברות חדשות נכנסו לתחום פינוי גזם ולעבודות ניקיון וטיאוט רחובות.

רועי: שואל לגבי אופן פינוי פסולת בניין.

עופר: העירייה אינה מפנה פסולת בנין, גם אם מדובר בכמות קטנה. על התושב חלה החובה להביא מכולה או בלה בהתאם לכמות האשפה ולדאוג לפינויה.

10. נושא **הגינן** והתחזוקה השוטפת.

עופר: מציין כי החל משנת 2019 נשתלו בוסתנים של עצי פרי בוגרים לרווחת הקהילה בצירי ההליכה ברח' ז'בוטינסקי, הנשיאים, ליד ביה"ס איינשטיין, בנחל, בשד' הסנהדרין ומול ביה"ס פרדס צפוני. **גינה קהילתית**: במרכז רוחני עולי אתיופיה קיימת גינה קהילתית המטופלת ע"י הקהילה. בגני הילדים, בשיתוף מח' גינן ומח' גני הילדים הוקמו עשרות גינות ירק ותבלינים. בביה"ס האקולוגי הוקמה גינה ובריכה אקולוגית.

11. תכנון וביצוע פרויקטים בנושא **התייעלות אנרגטית** להפחתת פליטת גזי חממה.

עופר: הותקנו מערכות סולאריות מעל גגות של 16 מבנים עירוניים. לאחר 6 שנים ההוצאה עבור ההתקנה תכוסה. הוחלפו גופי תאורה לטכנולוגיית לד בבתי הספר וכן הוחלפו מזגנים ישנים למזגנים בעלי צריכת חשמל נמוכה יותר בבתי"ס יחידני, בן גוריון, גינזבורג, סיני בנות, אולפנה, רמות ויצמן, ביאליק, אביר יעקב, מעיין, מרכז משאבים וגני ילדים: דוכיפת, תור, זית, שקמה, צאלון וברוש. הותקנו גופי תאורה מסוג לד בפנסי רחובות הגלבע, נרקיס, סביון, חרמון, תבור. הוחלפו רמזורים לטכנולוגיית לד ברחוב שבזי ובצמתים עצמאות-מיסב וחרמון-כרמל.

12. **יעדים** לשנת 2021.

- הגדלת מחזור הגזם ל- 40%.
- הגדלת המחזור השנתי ל- 35%
- המשך הטמעה בתחום החינוך - בתי ספר וגנים ירוקים.
- טיפול סביבתי בגינן ברחבי העיר ושתילת בוסתנים.
- שיתוף הקהילה ויצירת גינות קהילתיות נוספות
- שיתוף הקהילה והעמותות בנושא טיפול בבע"ח.
- הגברת המודעות הקהילתית לחשיבות איכות הסביבה.
- במהלך 2021 - התחלת אכלוס נאות שמיר, הערכות לקבלת תושבים חדשים.
- ביצוע החלפת פחים כתומים ברחבי העיר.
- שדרוג פינות המחזור ברחבי העיר.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

- המשך ביצוע פרויקט התייעלות אנרגטית (פנסי לדים, רמזורים, אנרגיה סולארית בשיטת הפוטוולטאי).
- ביצוע עמדות טעינה לרכבים חשמליים.
- ביצוע תאורת לדים ברחובות אלון ונופר.
- ביצוע שביל אופניים לאורך גדת נחל שורק.

עופר תורג'מן: בעקבות ההצפות בשנים 19-2018 רשות הניקוז מבצעת טיפול מאסיבי לשיפוץ נחל שורק. מעבר לכך, במקביל מבוצע פרויקט בהיקף של 2 מליון ₪ לאורך הגדה להקמת שביל אופנים, תאורה ומרפסת תצפית - מדובר בפרויקט של אגף ההנדסה.
נחל יבנה - בוצע פרויקט סחרור לאורך 1.8 ק"מ מרח' גבעתי ועד ביה"ס מרחבים. בקיץ יעבוד עם מי קולחין ובחורף עם מי גשמים. הוקמו 8 בריכות אקולוגיות לאורך הנחל הפועלות בשיטת הגרביטציה. לקראת החורף הסכר נפתח ובקיץ שוב נסגר.

אלי מזוז: נדרש ביצוע סקר סביבה עירוני כדי לא לפגוע בטבע במהלך פיתוח העיר ונחל שורק.

עופר תורג'מן: פיתוח נחל שורק הינו באחריות רשות הניקוז ואני מניח שבוצע סקר קודם העבודות.

אלי מזוז: האם יש התכנות לביצוע גגות ירוקים ?

עופר תורג'מן: הנושא אינו פשוט ליישום עפ"י חוזר מנכ"ל משרד החינוך.

רועי גבאי: האם העירייה ביצעה היערכות לחורף ?

עופר תורג'מן: נושא גיזום עצים הסמוכים לחוטי חשמל - בסמכות חב' החשמל. הגיזום בוצע. יש שת"פ עם העירייה.

קרצוף וריבוד כבישים: מבוצע סקר של בורות ובהתאם לכך מטפלים בכבישים. הסקר המשמש את העירייה גם במקרים של תביעות תושבים.

רועי גבאי: יישר כח לאנשי המקצוע שעושים לילות כימים כדי ליישם את הדברים שנאמרו למען איכות הסביבה. מבקש לחדד מספר נקודות:

1. הוועדה לאיכה"ס הינה אחת הוועדות החשובות, וועדה חשובה מאוד שתפקידה ליזום, לתכנן, להגיש תוכנית למועצה ולעקוב אחר ביצוע. לכן בעיניי יש חשיבות מאוד גדולה להתכנס כל רבעון. הנושאים לדיון הינם רבים, כגון: הדיונות, קידום סקר טבע עירוני, יעוץ סביבתי ופרוייקטי פיתוח.
2. **יעדים ומדדים** - חשוב להציג לוועדה מגמה, התפתחות במתן השירות בתחומים השונים. לכן מבקש להבא להציג מדדים השוואתיים כמותיים שישקפו את התקדמות. לדוגמא, השוואה ביחס לשנים קודמות/ ביחס לערי הסביבה/ ביחס למספר תושבים.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

אלי מזוז: יישר כח לכל עובדי אגף שפ"ע. משבח את שיתוף הפעולה והרצון לסייע בכל פניה, אף בשעות שאינן מקובלות.

דורית בן מאיר: מאחורי כל תב"ר המאושר במועצה עומדת עשיה מאומצת שראויה לציון. יש מה לשפר אך בהחלט העיר נראית נהדר.

אלי סייזוב: עברתי לגור ביבנה מתל אביב ואני מאוד מפרגנת. העיר נקיה ומטופחת.

מאיר זהן: אני רוצה לסכם ולומר כי השמירה על איכות הסביבה היא חשובה מאין כמותה ולא רק בכל הקשור לשמירה על כדור הארץ (שהיא מטרה חשובה בפני עצמה), כי אם היא קשורה קשר הדוק לרווחת בני-האדם ולאיכות החיים של כל אחד ואחד מאתנו. **לפי מדרשי חז"ל, הציווי הראשון שאדם הראשון קיבל מיד לאחר בריאתו, נוגע לשמירה על הסביבה:** "בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן ואמר לו, ראה מעשי כמה נאים ומתוקנים הם. תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם תקלקל, אין מי שיתקן אחריך" (קהלת רבה, ט'). והמסקנה העולה מקריאת האזכורים והציוויים המופיעים במקורות היהודיים היא כי לאדם היהודי יש אחריות "לעבדה ולשמרה" וכי משימה זו היא חלק מהיותו יהודי.

לסיום, אני רוצה להודות לחברי הוועדה, למזכירת העירייה ולנציגי הציבור שהשתתפו בדיון, ולשוב ולהודות לראש העיר מר **צבי גוב ארי** אשר שם את נושא איכות הסביבה בעיר במרכז ומעניק לה עדיפות עליונה, וכמובן לכל העובדים המסורים והחרוצים באגף שפ"ע ובמחלקה לאיכות הסביבה בראשם עומדים **עופר תורג'מן** ו**פליקס אלימלך** המצוינים והמסורים, אשר הפכו את העיר יבנה למובילה ולמצטיינת בכל הקשור לאיכות הסביבה. העיר יבנה נחשבת לאחת הערים הטובות בארץ מבחינת איכות הסביבה ולא בכדי יש הגירה חיובית לעיר מערי הסביבה.

רשמה: יעל יצחק פור

העתק:

מר צבי גוב-ארי - ראש העיר
מר דוד שטרית - מנכ"ל העירייה
למשתתפים

